

CULTURA EMPRENEDORA A L'ESCOLA

Jordi Arnal, *Departament d'Educació de l'Ajuntament de Badalona*

Albert Badia i Josep Fernández, *Institut Municipal de Promoció de l'Ocupació (IMPO) Ajuntament de Badalona*

Les àrees d'Atenció a les persones i de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona duen a terme el projecte **Cultura emprendedora a l'escola** al llarg dels cursos acadèmics compresos en el període 2011-2015, amb la voluntat que a mig termini es pugui fer extensiu al conjunt de la província de Barcelona.

La finalitat és fomentar la cultura emprendedora en el cicle superior de l'educació primària, per desenvolupar els valors, hàbits i capacitats vinculades a l'emprenedoria i reforçar l'adquisició de les competències bàsiques del currículum. A l'efecte, amb l'assistència tècnica de Valnalón, es dona suport als agents implicats mitjançant formació, material didàctic i tutories presencials i on line.

El projecte vincula els centres educatius i els ens locals i es fonamenta en dos pilars bàsics: **Estratègia local**, per assegurar la integració del projecte en les polítiques d'educació i desenvolupament econòmic del municipi, i **Programa educatiu a l'escola**, basat en l'aprenentatge significatiu i el treball per projectes.

Actualment hi participen 27 escoles i 51 aules dels 18 municipis següents (15 ens locals): Badalona, Berga, Borredà, Granollers, Igualada, L'Hospitalet de Llobregat, Manresa, Mataró, Mollet del Vallès, Montmajor, Sant Adrià de Besòs, Sant Julià de Cerdanyola, Sitges, Terrassa, Vic, Vilada, Viladecans i Vilafranca del Penedès.

Badalona treballa conjuntament amb l'escola Planas i Casals, des de l'inici, i amb l'escola Llorens Artigas, que s'ha incorporat aquest curs 2012-2013. Els infants de 5è d'aquestes escoles van crear les cooperatives: «Artimans», «Badacooper.3b», «Fet a mà» i «Mans Actives».

L'aposta de Badalona pel foment de la cultura emprendedora a l'escola

Estratègia local

Badalona, des de la seva condició de ciutat educadora, ha esdevingut un agent pedagògic permanent que presta una atenció especial a la formació, la promoció i el desenvolupament dels seus habitants al llarg de la vida. La ciutat té una potència econòmica molt important. Les indústries contaminants del seu litoral han estat substituïdes per empreses que, en nous polígons, abasten una gran varietat de sectors. Badalona gaudeix d'una activitat econòmica molt dinàmica, gràcies, fonamentalment, a la capacitat emprendedora de la seva gent i a la potència del seu capital humà. El comerç i el sector serveis són, també, una de les bases de l'empresariat badaloní.

L'Estratègia local es va anar construint per *l'equip base del projecte* format per les tutores i tutors i les caps d'estudis de les escoles, un tècnic de l'IMPO i un tècnic d'educació de l'Ajuntament de Badalona. Al document elaborat es defineixen els objectius, el model d'organització, les actuacions, els agents, els recursos, la comunicació i els criteris d'avaluació del projecte.

En la implementació del projecte també hi participen: Associació La Mussara; Fundació Ateneu Sant Roc; Escola d'Art i Superior de Disseny Pau Gargallo; diverses entitats i l'ajuntament, a través de les àrees d'Educació, Esports i Joventut; de Promoció Econòmica, Comerç, Consum i Turisme.

Fruit d'una cerca de textos i de converses com a font de construcció d'un nou coneixement compartit, l'equip del projecte es va posar d'acord amb aquestes idees força:

- 1a. La cultura de l'emprenedoria, els seus valors, coneixements, capacitats i habilitats que hi té vinculats es fomenta des de l'educació familiar, des de l'escola i des de l'educació en el lleure.
- 2a. El paper de les famílies és decisiu en la formació actitudinal vers el treball, en relació amb la vivència de valors com l'esforç, la responsabilitat, la creativitat i l'atenció i superació de les dificultats.
- 3a. Des de l'educació en el lleure es treballen de manera vivencial competències directament relacionades, també, amb el món del treball: la iniciativa, la responsabilitat individual i col·lectiva, el treball en equip, etc.
- 4a. En l'àmbit escolar cal: millorar els resultats educatius; una major interrelació entre els sistemes educatiu i productiu; i donar resposta a les demandes de la societat del coneixement i de millora del nivell i qualitat del treball. Cal posar en pràctica, també, valors per saber induir canvis i adaptar-s'hi, responsabilitzar-se de les accions pròpies, assolir destreses per tenir una visió estratègica, marcar i complir objectius i estar motivat per a l'èxit, bo i preveient entrebancs.

Des de l'equip base entenem que l'emprenedoria contribueix a la millora de la situació econòmica actual. Però no només pensada per a la creació de noves empreses, sinó també per a la creació i canvi en les organitzacions, projectes i maneres de fer al conjunt de la societat.

L'Estratègia local ha estat útil per donar suport a les escoles i per afavorir l'èxit del projecte; s'ha aconseguit una major articulació de les accions programades amb altres iniciatives que es porten a terme a la ciutat i s'ha millorat notablement la comunicació i coneixement del projecte a la ciutadania. En aquest sentit, s'ha elaborat la proposta de creació d'un programa municipal «Badalona, aprèn i emprèn» per integrar les accions de foment de la cultura emprendedora que es fan des de diferents entitats i serveis municipals.

Programa Educatiu

El projecte es va iniciar amb una Jornada de posada en marxa i una formació adreçada al professorat i als tècnics municipals. Va continuar, a les escoles, amb la presentació del projecte a la comunitat educativa i, a cada aula, amb l'elaboració i aprovació dels estatuts; l'elecció del nom de la cooperativa i de les juntes directives; la realització d'un taller d'idees i un altre sobre responsabilitat social empresarial; l'aportació personal d'un capital inicial; l'acord de destinar un 15% dels beneficis a una ONG; un taller sobre imatge corporativa i logotip;

la sol·licitud del codi de cooperativa escolar, del permís per posar la parada i d'un microcrèdit; la realització d'un estudi de mercat; i la creació de prototips per determinar, fer i etiquetar els productes a vendre, un matí, als encants de Montigalà. L'activitat finalitza amb la presència de totes les cooperatives al bizbarcelona, amb la justificació de comptes, l'avaluació, la realització d'una memòria i d'una activitat lúdica, a finals de curs.

Les i els cooperativistes han treballat l'adquisició de la competència emprenedora. L'escola ha utilitzat una metodologia basada en l'aprenentatge significatiu i cooperatiu, i en el treball en projectes per a l'adquisició de competències bàsiques del currículum. També s'han potenciat coneixements, destreses i actituds, molt més enllà de voler

fomentar vocacions empresarials. Des de l'ajuntament s'ha acompanyat aquest procés i s'ha facilitat una major interconnexió de l'escola amb el territori.

L'alumnat; professorat, equips directius de les escoles, les entitats i les empreses col·laboradores, les tècniques i tècnics municipals de les ciutats participants i la Diputació de Barcelona vam aprendre a fer i a interactuar cooperativament; i a fer créixer un procés d'*emprenentatge* compartit i en xarxa, que continua desenvolupant-se actualment.

Més informació:

www.badalona.cat

www.impo.cat